

**Biblioteket i Älvsbyn med vår Forskarhörna och Forskargrotta.
Öppet Hus måndagar 15.00-18.00   OBS ! Sommar stängt maj-augusti.**

Ny ordförande

Föreningen har fått en ny ordförande, nämligen undertecknad, och för de som inte känner mig är en kort presentation på sin plats. Jag är pensionär sedan några år tillbaka efter att ha tillbringat större delen av mitt yrkesliv på RFN, där jag främst jobbat med väder- och miljöfrågor. Jag är även verksam i arbetsplatsens veteranklubb. Mina fritidsintressen kan väl sammanfattas i orden fiske och historia, som ibland kan sammanfalla i någon fiskehistoria. Bostadsort är sedan länge Vidsel.

Någon programförklaring har jag inte tänkt avge, jag har suttit med i styrelsen under ett par år och då kunnat konstatera att det är en välskött förening med god ekonomi, trots att man saknat ordförande det senaste året. Man har således en initierad och kunnig styrelse som klarar det mesta. Dessutom har vi Gun, som fyra gånger varje år förser medlemmarna med Byabladet.

Således är min förhoppning att vi kan fortsätta i väl uppkörda hjulspår med måndagsöppet, studiecirklar samt föreläsningar på års- och höstmöten. Hemsida och årlig fotokalender inte att förglömma. Kanske har jag någon ny idé – men det får bli lite senare!

En viss förnyelse av styrelsen i övrigt har också skett, vilket framgår på annan plats i Byabladet.

När jag skriver detta håller vintern fortfarande sitt grepp om bygden, med nära meterdjup snö. På RFN där man har mätt snödjupet i hela 60 år, sedan 1958, har man satt nytt rekord med hela 107 cm. Våren verkar således vara långt avlägsen, förhoppningsvis har den anlänt när du läser detta.

Låt mig få avsluta dessa rader, trots att sommaren ännu känns avlägsen, med en tillönskan om en riktigt trevlig sommar!

Anders Sandström
Ordförande

Innehåll:

sidan

Ord från styrelsen	1
Från red.	2
Telefonlista, styrelsen	2
Cirklar/kurser, försäljning	3
Älvsbybygdens soldater under Karl XII	4-9
Trollforsvisan med historik ...	10-14
Norrbottnens historier	15
Historik kring ett foto	16-18
Inlägg Maja Larsson	19
Gamla foton	20-21

Hej mina forskarvänner!

Tänk att det känns som att vi ska få en vår och sommar även detta år! Det har varit en tung vinter med så mycket snö, svårt med dagliga promenader, men nu är jag igång med min trogna kompis ”rullatorn”. Har ni svårt att gå? Skäms inte över att behöva ta till en rullator! Jag anser absolut att det är det bästa hjälpmedel som uppfunnits. Mina ryggbesvär gör det helt omöjligt gå en längre sträcka utan stöd. Tack vare rullatorn kan jag gå riktigt långa sträckor. Så skönt!

Tur att man har en så intressant hobby som släktforskning, man blir aldrig sysslolös! Vi har varit några som hållit i en studiecirkel även under våren. Vi har hjälpt till att söka i källorna efter rötter. Finns intresse och hälsan består kanske det blir fortsättning till hösten. Hör av er om ni är intresserade!

Glädjen är **så** stor att vi nu fått en ordförande! Så mycket bra och en person som är både kunnig och intresserad av forskning: Känner att glädjen och arbetsivern återkommit till styrelsen. En styrelse behöver en ryggrad, en ordförande, det har vi nu fått. Lycka till Anders och hoppas innerligt att du trivs med styrelsen.

Nu har ju Riksarkivet släppts fritt, hoppas att ni varit in och testat! Många tycker att det är svårt att söka där? Ni får gärna höra av er om ni behöver hjälp, jag kan själv inte så mycket men något råd kanske jag kan ge.

ArkivDigital är fortfarande min absoluta favorit, det programmet förbättras mer och mer. Men jag vill sätta upp ett varningens finger! Kolla upp så du är på rätt spår.

När jag forskat fram uppgifterna kring fotot på Boqvist, så hamnade jag på ett sidospår, speciellt när man kommer längre bak i tiden. Texten är mera svårläst och hänvisningar är inte inskrivna, inga sidanvisningar vart de flyttat eller varifrån. Många hette ju lika, Johan Petter fanns det många av och var de födda samma årtal, då är det lätt att halka in på fel spår.

Forskar man närmare i tiden då är USB-minnet med dödsannonser ett bra hjälpmedel, Se annons på nästa sida!) Där kan man få upplysningar: bla tilltalsnamn, vilka barn och anhöriga den avlidna hade. Ytterligare ett hjälpmedel är bouppteckningarna, där ser man vilka nära anhöriga som fanns vid dödsfallet m. m.

Nu håller ArkivDigital på att lägga in bouppteckningsregister i det nyaste programmet. Gå in och testa! Vill ni ha hjälp? Ni får gärna höra av er till mej.

Styrelsens sammansättning efter årsmötet år 2018:

Ordf. Anders Sandström	Tel: 070-678 89 75
Kassör. Catharina Berggren	Tel: 070-891 22 74
Sekr. Inger Torgersson	Tel: 070-634 52 53
Ledam. Ann-Sofie Öberg	Tel: 070-274 54 90
Vice ordf.. Monika Jonsson	Tel: 070-22 10 294
Ledam.. Börje Isaksson	Tel: 072 514 15 88
Ledam. Berit Ljuslinder	Tel: 070-523 67 68

Ers. Tomas Granström	Tel: 070-663 72 32
Ers. Kurt Jarvelius	Tel 073-140 55 32
Ers. Ulrika Hamsch	Tel 073-033 11 58
Ers. Kerstin Strömgen	Tel: 0929- 102 50
Ers. Vakant	
Revisor. Runo Bergqvist	Tel: 0929-108 94
Revisor ers. Bo Öhlund	Tel: 0929-554 40

Valberedning:

Britt Norman	Tel: 073 803 77 22
Helena Stenberg	Tel: 070-624 91 89
Margaretha Johansson	Tel: 073-96 44 559

Frågor och synpunkter angående Byabladet:
Gun Jonsson Tel: 070-320 77 56
eller ordföranden.

Vi har ju sommar ledigt nu, enligt vår verksamhetsplan så öppnar vi igen sista veckan i augusti.

Kom ihåg att som medlem så har ni tillgång till forskargrottan all den tid som biblioteket är öppet. Låna bara nyckeln i receptionen. Behöver ni hjälp eller uppstår problem så får ni gärna höra av er till mej. Har jag möjlighet så hjälper jag till.

OBS! Ändrar ni adresser? E-post eller postadress glöm ej anmäla till någon i styrelsen eller till mej!!

Tacksamt !

Besparar oss en hel del besvär!

Gun

Cirklar/kurser.

Är du intresserad av någon studiecirkel i släktforskning?

Anmäl önskemål till någon i styrelsen eller gör ett besök på ABF.

Du kan även ringa ABF tel. Vxl 0771-96 50 22, Mobil: 076-144 39 49

Välkommen!

Inventering av gravstenar avslutad.

Gruppen som jobbat med inventeringen anser inventeringen avslutad. De har tillsammans lagt in över 7 300 namn på nya, gamla och skogs-kyrkogården.

Googla på gravstensinventeringen så kommer du till en sida att välja län, kommun, kyrkogård osv.

Bilden här bredvid är ej från Älvsby kyrkogård.

Försäljning:

Nu har vi rea på återstående böcker

(föret 300:-)

Byar i södra Älvsbyn Nu 100:-

Älvsbyns Forskarförenings bok om Byar i södra Älvsbyn. Historik över byarna Nygård, Höggheden, Nydal, Bränna, Småträsk, Tvärsel, Snårbacksliden och Kålsberg. Utgiven 2011.

Priset är 100 kr och för postförsändelse tillkommer porto. **70 kr**

OBS! REA.

Beställ via e-post:

gunjons@telia.com

eller Gun tel: 070-320 77 56.

Nu finns häftet "Berättelser från Vidsel med omnejd" att köpa för 100: + frakt om vi ska skicka det.

Det är åtta Bredsel/Vidselsbor som berättat om sina liv från förr.

Gun Tel: 070-320 77 56

eller e-post gunjons@telia.com

Gamla hantverk i Älvsbybygden I och II samt Älvsby Kyrkstad

PDF-filer av tre häften om Älvsbybygden som inte finns i nytryck längre. Ursprungligen utgiven av Älvsby Hembygdsförening samt Kyrkstadsgruppen, mellan 1996-1999. Barberare & Herrfrisörer, Barnmorskor, Damfrisörer, Murare, Skomakare, Smeder, Sotare, Stenarbetare, Sömmerskor, Urmakare, Bagare, Båtbyggare, Glasmästare, Kopparslagare, Målare, Skräddare, Slaktare, Snickare och Vulkare. Verksamma under 1900-talet.

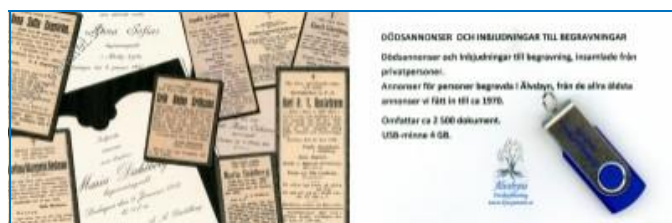
PDF-filerna ligger på ett USB-minne.

Priset är 200 kr och för postförsändelse

tillkommer 20 kr i porto. Beställ via e-post

monika.jonsson@telia.com

eller tel: 070-22 10 294

Dödsannonser och Inbjudningar till Begravningar

Vår senaste utgåva av kopierade Dödsannonser och Inbjudningar till begravingar fram till 1970, insamlade från privatpersoner. Mappen innehåller 2849 dokument, varav ca 385 inbjudningar till begravingar och resten dödsannonser på avlidna Älvsbybor. Den äldsta annonsen är från 1881.

Annonserna ligger på ett USB-minne. **Priset är 200 kr och för postförsändelse tillkommer 20 kr i porto.**

Beställ via e-post britt.norman@telia.com eller obergfia@gmail.com

Älvsbybygdens soldater under Karl XII

Det yngre indelningsverket och roteringen 1695

Under trycket av Karl X:s krig 1655-60 och kriget mot Danmark på 1670-talet kom det äldre indelningsverket att nära nog bryta samman. Bristerna var uppenbara för alla varför en ny organisation tillkom under 1680- och 1690-talen, som kallades det yngre eller Karl XI:s indelningsverk. Det byggde på samma antal soldater som 1649 års indelningsverk, men roten och inte socknen skulle svara för soldaten. Dessutom erhöll befälet boställen inom förbandens rekryteringsområden och lön via kronans skatteinkomster.

År 1695 inledde roteringskommissionen sitt arbete i Västerbotten. I by efter by granskades böndernas innehav av åker, äng och boskap samt övriga förmåner. Sedan indelades länet i åtta kompanier och dessa i rotar, olika i antal för varje socken. För Piteås del blev det sammanlagt 125 rotar. Varje rote bestod av 2-4 bönder som gemensamt hade att hålla en soldat. Enligt kungens förordning skulle varje soldat disponera ett litet torp och ett årligt underhåll. Det är dock tveksamt om rotebönderna redan vid denna tid förmådde prestera detta, troligen fick man tills vidare bo kvar på befintliga hemman.

När byarna roterades uppstod ett mönster, där varje rote erhöll ett nummer och varje soldat ett särskilt soldatnamn. Denna tingens ordning skulle sedan med smärre variationer bestå fram till det att indelningsverket ersattes av allmän värnplikt år 1901. Vissa smärre förändringar skedde dock, bl a vilka som skulle underhålla olika soldatrotar. Även soldaternas namn kunde ändras med tiden. I älvsbybygden finner vi följande soldatnamn vid roteringen 1695;

Nr 80 Kock – Sikfors nr 7, Byn nr 1, 2 och 3.

Nr 81 Strömkarl – Byn nr 4, 5 och 6.

Nr 82 Stuu – Byn nr 7, Korsträsk nr 1 och 2.

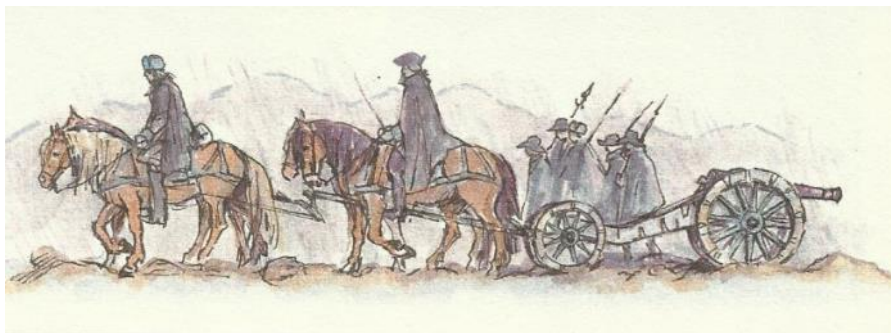
Nr 83 Mugg – Muskus nr 1 och 2, Manjärv nr 1.

Nr 84 Sturck – Manjärv nr 2 och 3.

Nr 85 Lindberg – Vistträsk nr 1, 2 och 3.

Den karolinska armén

Den karolinska armén var välorganiserad och indelad i ett antal artilleri-, infanteri- och kavalleriregementen. Dessutom fanns värvade regementen och elitförband som Livgardet, där samtliga soldater var befäl. Infanteriregementena var indelade landskapsvis och av dessa fanns det trettion i Sverige, däribland Västerbottens regemente, och sju i Finland. Dessutom utskrevs ibland under krigstid s k tre- eller femmänningsregementen, där tre eller fem rotar fick gå samman och sätta upp en extra soldat. Det förekom även ett system som kallades vargering, där varje rote fick sätta upp en extra karl, s k vargeringsmanskap.

Karoliner på marsch i Europa. Teckning i SMB

Ett infanteriregemente var uppdelat på två bataljoner och åtta kompanier och bestod vanligtvis av mellan 1.000-1.200 korpraler och gemena soldater. I regementets ledning stod översten och hans stf överstelöjtnanten samt en major och en regementskvartermästare.

I spetsen för varje kompani fanns en kapten som skulle vara ”som en far för manskapet”, en löjtnant som var stf kompanichef och en fänrik som hade ansvar för kompanifanan i strid, samt exercis och inspektion av de sjuka. Därunder kom fältväbelen som skulle vara läs- och skrivkunnig, sergeanten och mönsterskrivaren. Högst bland det ringare befälet var föraren, som hade uppsikt över kompaniets fana och de sjuka, furiren, som skulle utsticka lägerplats samt motta proviant och utdela den, samt rustmästaren, som handhade ammunitionen och utdelade den samt visiterade vapen. Övriga befattningshavare som man återfinner i ett dylikt förband är trumslagare, pipare och profoss, som hade hand om bestraffningar, samt artillerikuskar och trossdrängar.

Uniformen var den klassiska karolinska av franskt snitt, med blå kappa och olivfärgade uppslag (Västerbottens regemente hade vita uppslag) samt byxor i samma färg som uppslagen. Vidare trekantshatt eller karpus på huvudet samt strumpor och kraftiga skor. Den enhetliga beväpningen var en slätborrad musköt med flintlås samt bajonett för den enskilda soldaten och värja för officerare och underofficerare. Somliga bar även en lång pik. Den första utmaning som den välutrustade och välövade armén hade att möta var Stora Nordiska kriget 1700-21, som också ändade det svenska stormaktsväldet. Även de krig som senare utkämpades under Frihetstiden, efter det svenska stormaktsväldets fall, genomfördes i allt väsentligt av en armé med samma beväpning och uniformering som den karolinska.

*Karolinska soldater med fana.
Målning av Gustaf Cederström.*

Stora Nordiska kriget 1700-21

Stora Nordiska kriget utbröt när Sveriges närmaste grannar, Danmark-Norge, Ryssland och Polen, år 1700 anföll det svenska riket. Man önskade återta de områden som förlorats under föregående århundrade. Därför mobiliserades den karolinska armén, förmodligen den bäst utrustade och bäst övade som Sverige någonsin ställt upp, och lämnade landet för att möta fienden.

Västerbottens regemente avmarscherade söderut under sekondchefen överstelöjtnant Anders Lagercronas befäl i januari 1700. Piteå kompani stod då under befäl av kapten Christopher Brunsköld, född 1652 i Stockholm och död 1722 i Vasa på hemväg från fångenskapen i Ryssland. Västerbottningarna synes dock inte ha deltagit i de inledande striderna i Danmark eller i slaget vid Narva år 1700, utan överfördes till Livland i april 1701. Därefter bevistade man övergången av Dunaströmmen 1701 samt alla följande fälttåg i Polen, Sachsen och Ryssland. Bland de slag regementet deltog i kan nämnas Klissow 1702 9/7, Fraustadt 1706 3/2, Holowzyn 1708 4/7, Malatitze 1708 31/8 samt Poltava 1709 28/6. Vid sistnämnda tillfälle var man en del av generalmajor Roos till undergång dömda anfällskolonn mot de ryska redutterna (befästningsverk). De som inte stupade vid detta anfall tillfångatogs senare på slagfältet eller kapitulerade med armén.

Efter katastrofen vid Poltava utgick order från Karl XII i Turkiet om att helt nyrekrytera samtliga i fält mot Ryssland stående infanteriregementen. Så skedde också i Västerbotten under vintern 1709-1710, men denna gång fick man endast ihop 888 soldater, de flesta mycket unga (16-20 år). Från Piteå socken rekryterades 108 man och av dessa blev många kommenderade till Nymunde och Reval som befästningsmanskap. På dessa orter dukade dock de flesta under i en svår pestepidemi som härjade bland de instängda försvararna. I mars 1711 återkom blott 18 soldater till Västerbotten från Reval via Stockholm.

Vintern 1711-12 återuppsattes Västerbottens regemente ännu en gång, nu under ledning av den nye regementschefen Magnus Cronberg. Denna gång uppgick styrkan till 891 man, men av dessa hade man varit tvungen ta ut ca 300 bönder som tills vidare fick stå hemma i landet. Resterande manskap reste till Stockholm våren 1712 och därefter till Bohuslän. Efter diverse mellanspel i Gävle, Stockholm och Östergötland återkom regementet till den västra fronten. Där deltog man bl a i försvaret av Strömstad 1717, genomled en svår influensaepidemi som dödade 400 man "innan vårdagen 1718" samt deltog i kungens norska fälttåg hösten samma år. Först i maj 1719 återkom det hårt decimerade regementet till Umeå. Både före och efter denna tid härjade ryska kosacker och flottstyrkor längs Norrlandskusten och det var lite som befolkningen kunde göra. Först när fred slöts i Nystad 1721 kunde ett pinat land få ro.

Västerbotten ställde under hela kriget upp med 5.418 soldater, av vilka ca 10 procent återkom oskadda. De flesta avled i farsoter i främmande land medan en del stupade på marsch och i fält. Motsvarande siffror för Piteå socken uppgår till 594 soldater eller ungefär 1,5 man från varje bondehushåll under perioden 1700-21. Resultatet kan också avläsas med skrämmande tydlighet i jordeböcker och mantalslängder, där många hemman och torp hade änkor som brukare eller helt enkelt låg öde.

Karolinsk fältgudstjänst

Kapten Frisell i Öjebyn

När regementet återuppsattes efter katastrofen vid Poltava tillträdde Karl Fredrik Frisell som kapten och chef för Piteå kompani samt kom som sådan att kvarstå till 1723. Han var född 1682 i Stockholm och började som volontär vid Hälsinge regemente 1699 innan han slutade som överstelöjtnant och kommandant i Kristianstad 1744, där han sannolikt avled år 1746. Under dessa år bevistade han bl a slaget vid Narva 1700, övergången av Dunaströmmen 1701 samt slaget vid Strömstad 1717. Han var även med vid belägringen av Fredrikshald, där den svenske kungen stupade år 1718. Dessutom deltog han under general major Freidenfeldt i det Ryska kriget 1741-43.

Karolinen Carl Fredrik Frisell (1682-1746), kapten för Piteå kompani 1710-1723, major vid regementet 1720-1744, överstelöjtnant och kommandant i Kristianstad 1744.

År 1711 blev han invecklad i en allvarlig konflikt med landshövding Otto Wilhelm Löwen, som tidigare varit överstelöjtnant vid Västerbottens regemente. Under en mönstring av nya soldater i Öjebyn uppstod sorl och protester bland menigheten, varpå landshövdingen lät hänga upp en man och en kvinna i handklovar på tingshusets yttervägg. Dessutom vägrade han erkänna några rekryter som Frisell tidigare hade godkänt.

När Frisell i det närbelägna kaptensbostället Margretelund fick höra talas om detta, rusade han ut och kom i ordväxling med Löwen. Det hela slutade med att den sistnämnde i vredesmod drog värjan och måttade mot Frisell, men klingan missade och fastnade i tingsbordet. Någon bland de närvarande ropade då "landshövdingen och kapten Frisell slåss",

varpå man skyndade upp i klocktornet och ringde i kyrkklockan som tecken på att fara var å färde. En större skara folk samlades då utanför kaptensbostället i avsikt att skydda Frisell.

När landshövdingen skickade rättsbetjänter för att häkta Frisell fann de honom och regementsfältskären Stenhagen barrikerade i ett av boställets rum med flera laddade pistoler och gevär. Dessa lät även framföra: ”Hälsa Hans Nåde landshövdingen att vi låter oss icke tagas, utan skola med krut och blod försvara oss så länge vi liv och anda hava.”

Mönstringen kunde ej fullföljas och landshövdingen reste sin väg samt skickade skriftlig rapport till regeringen i Stockholm om det inträffade. Därefter kom Frisell och Stenhagen att sättas i arrest i avvaktan på rannsaking och dom, men landshövdingens rättsliga ställning var svag eftersom det var han som ”blottat klingan”. Löwen avled dock redan den 6 aug 1712, varpå hela affären verkar ha lämnats därhän och Frisell återfick befälet över Piteå kompani.

Karl XII:s likfärd 1718. Målning av Gustaf Cederström.

Soldaterna i älvsbybygden

Soldaterna i älvsbybygden är inte lätta att följa genom de turbulenta åren under Karl XII:s regeringstid. Några fakta finns dock och de återges här nedan.

Rote nr 80

Olof Karlsson Kock, möjligen född omkr 1670 som son till Karl Olofsson o h h Margeta på Ersnäs nr 17, skriven i Ersnäs 1689-91, sedan soldat för eget hemman på Byn nr 2, antagen som soldat för denna rote 1695, gift 1690 26/1 med Marit Jakobsdotter ifr Byn, d 1712 26/10, betalade testamente och bårkläde för svärmor 1696.

Olof Persson Kock, antagen 1704 och utgången 4/6 samma år, sannolikt stupad eller tillfångatagen vid Poltava 1709.

Lars Michelsson Kock, antagen vid återuppsättningen av regementet 1710 och sannolikt kommanderad till Nymunde eller Reval, där han troligen avled i pesten.

Jakob Ersson Kock, antagen 1712, har hemmansbruk och står hemma i landet, utbytt 1714 16/2.

Anders Jonsson Kock, f 1695 och antagen 1714, 16/2, uppges vid generalmönstring 1715 vara 20 år, infödd och ogift samt sjuk i Norrtälje, uppges ha rymt ur tjänsten vid Fredrikshald i Norge 1718 13/11, drygt två veckor före kungens död.

Rote nr 81

Zachris Persson Strömkarl, antagen 1683 för broder Lars Persson och fader Per Matsson på Byn nr 4.

Per Strömkarl, antagen 1697 samt sannolikt stupad eller tillfångatagen vid Poltava 1709.

Erik Ersson Strömkarl, antagen vid återuppsättningen av regementet 1710 och kommanderad till Nymunde den 28/5 samma år, där han troligen avled i pesten

Per Olofsson Strömkarl, f 1691-92 och antagen 1711, uppges vid generalmönstring 1712 vara 20 år, infödd och ogift, uppges vid generalmönstring 1719 vara 28 år med 8 tjänsteår samt gift bonde.

Rote nr 82

Anders Jönsson Stuut, antagen 1689 och lejd av Per Jönsson Stuu

t på Byn, lagskriven för denna rote vid roteringen 1695.

Lars Stuut, antagen 1697 och sannolikt död någonstans i Polen eller Livland.

Johan Stuut, antagen 1706 samt utgången 18/8 samma år, sannolikt stupad eller tillfångatagen vid Poltava 1709.

Nils Stuut, antagen vid återuppsättningen av regementet 1710 samt död i Reval 22/9 samma år, troligen i pesten.

Olof Persson Stuut, f 1683-91, antagen 1711, uppges vid generalmönstring 1712 vara 29 år, infödd och ogift samt bonde, utbytt i dec 1719.

Gabriel Joensson Stuut, antagen i dec 1719.

Rote nr 83

Mats Nilsson Mugg, möjligen son till Nils Matsson på Muskus nr 2, antagen 1689 och lagskriven för denna rote vid roteringen 1695.

Johan Mugg, antagen 1704 och utgången 4/6 samma år, möjligen identisk med bonden Johan Nilsson på Muskus nr 2.

Isak Mugg, antagen 1706 och utgången 18/8 samma år, sannolikt stupad eller tillfångatagen vid Poltava 1709, möjligen identisk med bonden Isak Johansson på Muskus nr1.

Per Johansson Mugg, f 1689 19/11, son till Johan Nilsson o h h Brita Persdotter på Muskus nr 2, antagen vid återuppsättningen av regementet 1710 och sannolikt kommenderad till Nymunde eller Reval, där han troligen avled i pesten.

Per Andersson Mugg, f 1668, antagen 1711, uppges vid generalmönstring 1714 vara gift samt bonde som står hemma i landet, under arrest för rymning 1714 19/9 samt utbytt i maj 1716.

Olof Andersson Mugg, antagen i maj 1716 samt död i Strömstad 1718 28/2.

Rote nr 84

Hans Jönsson Sturck, ursprungligen ifr Böle, antagen 1689 på rote nr 89 där redan två soldater fanns vid roteringen och därför transport till denna rote ”där han någon arfwejord hafwer”.

Erik Olsson Sturck, antagen 1697 samt sannolikt stupad eller tillfångatagen vid Poltava 1709.

Erik Ersson Sturck, antagen vid återuppsättningen av regementet 1710 och kommenderad till Reval, där han avled 1710 16/9.

Michel Hindersson Sturck, f 1667, antagen 1712, bonde i Hemmingsmark, utbytt 1714 20/8.

Hindrich Michelsson Sturck, f 1695 som son till Michel Hindersson Sturck (se ovan), antagen 1714 20/8, uppges vid generalmönstring 1715 vara 20 år, infödd och ogift, kommenderad på flottan i juni 1715, död i Strömstad 1718 29/3. Roten vakant 1717-20.

Rote nr 85

Olof Nilsson Lindberg, antagen 1691, vid roteringen 1695 transporterad till denna rote från nr 1 eftersom ingen soldat finns på denna rote, sannolikt stupad eller tillfångatagen vid Poltava 1709.

Michel Johansson Lindberg, antagen vid återuppsättningen av regementet 1710 och kommenderad till Reval, där han avled 1710 22/9.

Johan Johansson Lindberg, f 1687-91, antagen 1712, uppges vid generalmönstring 1712 vara 23 år, infödd och ogift samt kan läsa och skriva.

Anders Sandström

Karolinsk spejare. Oljemålning av Gustaf Cederström.

TROLLFORSVISAN

Jag vill för Eder sjunga en sång med sorgfylld håg
Den handlar om tre gossar som i sin ungdoms vår
Sitt liv förspilla fingo i älvens strida våg
Fastän vi allesamman till hjälpen sökte stå.

Man ryser nu att nämna en sådan händelse
Som uti juli månad i Trollforsen hände de.
Det var en lördagsafton vårt arbetslag gick ut
Det var för sista gången de sågo dagens ljus.

År 1911 en vacker juli dag,
då var man glad i hågen gick till sitt arbetslag
När denna dag var ändad, vår arbetstid var slut
Och söndag skulle firas av oss på denna ort.

Ty tiden den har Herren, bestämd för en och var
Fastän vi syntes blomstra vi mejas snart utav.
Besinnen alla detta, tag varning härutav
Att innan dagen slutar man vilar i sin grav.

Från Salberg var de hemma, de tre som nu sin tid
Så ömkligt ha fått ända till andras lov och pris
Men tänk föräldrars hjärtan och makors jämmerrop
Skall inför domen svara vi blevo satt på prov.

Den äldste utav dessa, hans namn det Robert var
Hans fader han är döder men modern lever kvar.
Ta även så hans maka, som honom löfte gav
Att vara honom trogen i alla sina dar.

Betänk Er dyre vänner vad sorg för dessa två
Hans moder och hans maka stå ensam vid hans bår
Och ovisst om de nånsin hans kropp mer skåda få
Ty utmed älvens stränder de sökas varje dag.

De andra två som även så rysligt gingo bort
De voro tvenne bröder och ifrån samma ort
Den enes namn var Helmer blott nitton år han var
När han sitt liv fick sluta likt blomman i sin grav.

Den tredjes namn var Johan blott sjutton år han var
Han kämpade i vågen som likväl blev hans grav
Där syntes dessa trenne och hördes jämmerrop
Och hjälp till dem utsändes men ingen hjälp förslog.

Och båtar strax utsändes och män vid älvens strand
De bjödo till att hjälpa men ingen hjälpa kan
Ty deras tid var ute som Gud dem givit har
Att här på jorden vandra och sedan få sin grav.

En bror till dessa tvenne olyckan ej åsåg
Men hörde jämmerropen trots forsens vilda dån.
Men innan han dock hunnit till älven äntligt fram.
Så voro de försvunna i älvens lugna hamn.

Att broders hjärta brista vid detta hemska bud
Som han dock snart fick höra det vet allenast Gud
Hur bittert det måst kännas för honom tänka så
Att så hans tvenne bröder till evigheten gå.

Isak Westerlund från Salberg
och Älvsbyn hemma var
Av dessa tvenne gossar en älskad fader var
O, tänk Er vilken smärta ett fadershjärta har
När två av Edra kära på en gång läggs i grav.

I, som nu efterbliven på denna världens ö,
Besinnen Eder alla en gång vi måste dö
Må Gud oss alla hjälpa att ej som dessa tre
En sådan ryslig ända ej Gud må oss bete.

Så slutar denna visan med ett utrop till Er
Att Eder väl betänka och ej gå ut på spel
Hur snart är tiden inne och glaset runnit ut
Och portarna tillstängas och nådens tid är slut.

Visan hämtad från Agnar Grönlunds samlingar.

*Isak Westerlund (1860-1919) med makan
Anna Augusta (1866-1918).
Hans andra äktenskap.*

Piteälven

är ju vår stolthet, så vacker på så många ställen, alla dessa forsar: från Piteå hela vägen upp till fjällvärlden. Sikforsen, Fällforsen, Storforsen, Benbryteforsen och Trollforsen bara för att nämna några. Så vackert, men så farligt!

Det är många som fått offra sina liv i Piteälvens forsar.

Före vägarnas tillkomst så var ju älvarna de bästa transportvägarna för timret och tjärtunnor bland annat.

Många gånger var det i samband med timmerflottningen som olyckor inträffade, ett oerhört riskfyllt arbete. Unga gossar tyckte säkert att det var ett spännande arbete samtidigt som det fanns tillfälle att tjäna några kronor till sitt uppehälle, det var inte så många utbud på den tiden.

Ja vilken tragedi, man ryser som det står i visan. Tre unga män som drunknade i forsens vid samma tillfälle lördagen den 8 juli 1911.

Helmer och Johans familj

Bröderna Vesterlund: Helmer född 1891 och Johan född 1894.

De kom från en hårt prövad familj.

Föräldrarna var Isak Vesterlund född 1860 och Lovisa Danielsdotter född 1860.

Pojkarnas mor Lovisa avled 1894-06-04, så Helmer var bara 2 år och 6 månader ungefär och Johan var inte ens 4 månader när deras mor avled. Tidigare hade de tre barn som avled bara en kort tid efter födseln. Av de sex barn som fötts i första äktenskapet fanns nu bara Gustav Hjalmar född 1885 kvar.

Bröderna dog samma dag, men Helmers kropp återfanns aldrig, det står angivet i dödboken.

Johans begravning skedde den 26 november, så tydligen påträffades kroppen först då?

Isak gifte om sej andra gången 1899 med Anna Augusta Boström född 1866-10-22.

I det äktenskapet föddes också sex barn. Alla tre söner emigrerade till Kanada och Nord Amerika. Knut Herman född 1900 åkte till Nord Amerika 1922. Sven Oskar f. 1902 och Sten Elof f. 1907 reste 1923-12-31 till Kanada.

Döttrarna: Anna Lovisa gift i Korsträsk, Dagmar gift och bosatt i Sågfors och Nanny Ingeborg gift och bosatt i Jörn, Västerbotten till 1973 när hon avled. Modern Anna Augusta avled 1918, endast 52 år gammal och Isak år 1919 i en ålder av 59 år.

Registrerare: Carin Blom
Inventerare: Catharina Berggren
Inventeringsdatum: 2012-11-02

Har hittat det här i "Porträtt i Norr", Piteforsarnas porträttsamling som finns på ett USB som de säljer.

Det är porträtt som är inlämnade och inskannade.

Den som lämnat in det har angett att det är antingen Helmer eller Johan Westerlund.

Om man Googlar på Gravstensinventeringen: Väljer län, kommun, begravningsplats, Älvsby gamla kyrkogård. Skriver sen in efternamn. Jag skrev bara in Vesterlund och fick att välja på 16 namn, Isak hittade jag där, födelsedatum stämde. Tryckte på förstoringsglasat längst till höger på raden, då kommer det upplysningar. Längst ner kommer det upp en bild på gravstenen, dubbelklicka på den bilden så blir den större och tydligare.

Några duktiga medarbetare i Forskar föreningens styrelse har fotograferat gravstenar, sen har de lagt in och registrerat det och skrivit in de uppgifter de fått från Älvsby församling.

Vänster sten

+

H.V.

ISAK VESTERLUND

SALBERG

F. 9/2 1860 d. 5/8 1919

HUSTRUN

ANNA AUGUSTA

VESTERLUND

F. 11/4 1867 D. 1/5 1918

Höger sten

+

AXEL GRANQVIST

* 15/1 1908 †16/1 1994

MAKAN ANNA

* 10/1 1904 †21/4 1990

Till hjälp har de även haft en karta över kyrkogården, där gravplatsnummer finns angivet.

Gamla stenar blir svåra att läsa skriften på ju äldre de blir, därför har de som inventerat skrivit av texten. Här är det två stenar på samma gravplats.

Den högra stenen är dottern Anna och hennes man Axel Granqvist som ligger i familjegraven.

Däremot finns inte Isaks första fru och inte heller någon av de små barnen från första giftet, ej heller de drunknade bröderna. (Helmers kropp återfanns ju inte så han är ju inte begravd). De kan vara begravda på den allmänna gravplatsen eller kanske ett träkors som ej finns kvar?

Det är inskrivet också ”Gravstensnummer” och ”Övriga gravsatta i denna grav”.

En viktig sak att tänka på när man söker. det är olika stavningar, till exempel enkel V eller dubbel W, testa båda stavningarna.

Roberts familj

Robert i visan född 1886-04-13 och son till Karl Johan Westerlund född 1857 och Lovisa Andersdotter född 1865.

Också det var en hårt drabbad familj. Karl och Lovisa fick 11 barn, men 3 dog bara några dagar efter födseln. Karl avled 1910-08-29 och Lovisa blev ensam. Av de 8 barn som levde då, hade Selma född 1888 flyttat till Asplöfberg år 1909 efter giftermålet med Johan August Johansson. Anders Emil bodde kvar på hemgården. Beda (Tog sej namnet Blenda i Amerika) hade åkt till Amerika 1910 när hon bara var 16 år. Blenda återvände till Sverige sen hon blivit änka, hon bodde då hos sin syster Svea Danielsson i Tvärån som också var änka.

Elin Lovisa född 1898, gift Selberg (1917) bosatt i Korsträsk.

Agnes (född 1905) emigrerade till Amerika 1919 bara 14 år gammal.

Modern Lovisa gifta sej andra gången 1916 med Olof Oskar Johansson från Snårbergsliden som blivit änkeman och bodde i Salberg.

Robert gift den 22 december 1909 med Emilia Serafia Sundberg från Granträsk, I samband med giftermålet köpte de ett jordbruk Brännheden 19 i Granträsk och flyttade dit. I november 1910 föddes deras dotter Margit Emilia. Hårt öde för Emilia att bli ensam med en dotter på c:a 7 månader. Hon flyttade efter det Robert drunknat, till Salberg 1912 och 1915 gifte hon sej med Frans Oskar Bernhard Nordlund, i Strycktjärn som blivit änkeman 1911. Dottern Margit gift 1935 med Bror Johansson (1898-1981) i Salberg.

Söker man på gravstensinventeringen så hittar man att Robert är begravd i Karl Johan Westerlunds familjegrav. Gravsatt 1911-12-31, så tydligen återfanns hans kropp senare på hösten. Samma upplysning finns i dödboken.

Ytterligare en uppgift som man får via gravstens inventeringen är att man ser tilltalsnamnet på personerna. Det framgår inte alltid i kyrkböckerna. Kartan över gravplatserna finns också inlagt så man lätt hittar graven. Däremot finns ju inte alla, vi har hjälpt en del att söka, de vet att de finns begravda där, men gravarna finns inte kvar, varför? Den frågan har vi inte kunnat lösa.

Ett råd saknar ni uppgift på någon avliden? Testa att gå in på ”Gravstenssök”. Ännu har inte alla kyrkogårdar i Sverige blivit inventerade, men testa, gå in och sök!!!!

Gravsten #96539

Karl Johan Westerlund

Född: 1857-03-25

Död: 1910-08-29

Gravsatt: 1910-09-10

Boställe: Salberg

Område: Gravplats 116

Begravningsplats: Älvsby gamla kyrkogård
(Älvsbyn, Norrbottens län)

Övriga gravsatta i denna grav

Lovisa Westerlund Johansson • Född: 1865-04-18 • Död: 1942-05-31
Gravsatt: 1942-06-07

Johan Robert Westerlund • Född: 1886-04-13 • Död: 1911-07-08
Gravsatt: 1911-12-31

Anders Emil Westerlund • Född: 1891-07-11 • Död: 1931-11-20
Gravsatt: 1931-12-05

Karl Ruben Westerlund • Född: 1896-02-09 • Död: 1957-08-16
Gravsatt: 1957-08-25

Blenda Matilda Harding • Född: 1894-02-02 • Död: 1977-11-17
Gravsatt: 1977-11-26

Blenda är system som återvänt från Amerika och avled i Tvärån.

Gammalt vykort.

Här några axplock från tidningarna som berättade om drunkningsolyckan i Trollforsen.

Tre personer drunknade i Pite älf. Vid nedrifningen af en större timmerbråte i Tranforsen i Pite älf, hvarvid fyra båtlag deltagit i det lifsfarliga arbetet, inträffade natten till söndagen d. 9 juli, att, sedan arbetet var fullgjordt och båtarna befunno sig på väg mot land, en af dem kantrade.

De i båten varande, två söner till hemmansägaren Vesterlund i Gallberg, samt hemmansägaren Robert Vesterlund i Granträsk, försvunno i den vilda forsen och drunknade.

Samtliga de tre omkomna voro unga män mellan 20 och 30 år gamla. Den sistnämnda var gift.

Pacific tribune.
Publiceringsdatum 2 aug 1911

Det här med namn är inte alltid så lätt.....
Trollforsen blev Tranforsen,
Westerlund blev Österlund i någon tidning,
Salberg blev Gallberg.
Men Granträsk blev rätt.

Tre män drunknade i Pite älf. Vid nedrifning af en timmerbråte vid Trollforsen i Pite älf omkommo natten till den 9 juli tre män i åldern 20—30 år. Det lifsfarliga arbetet med bråtens lossande vid forshufvudet var lyckligen slutfördt och de fyra båtlag som deltagit i arbetet skulle ro i land. Därvid råkade den sista af båtarna af okänd anledning att kantra och de tre männen drogos ned i forsen. Af de tre omkomna voro två söner till hemmansägare L. Österlund i Salberg och den tredje en hemmansägare R. Vesterlund i Granträsk, Älfsby socken. Den sistnämnde var gift.

Gamla och Nya hemlandet.
Publicerings-datum den 1 aug. 1911

Svår drunkningsolycka. Vid nedrifningen af en större timmerbråte i Tranforsen i Pite älf, hvarvid fyra båtlag deltagit i det lifsfarliga arbetet, inträffade härom natten, att en af båtarna kantrade. De i båten varande, två söner till hemmansägaren Vesterlund i Gallberg, samt hemmansägaren Robert Vesterlund i Granträsk, försvunno i den vilda forsen och drunknade.

Svenska amerikanska posten.
Publiceringsdatum den 2 aug. 1911

Norrbotten är inte bara älvar
och fjäll.
Norrbotten är människor.
Människor som med kraft och
envishet
har slitit, skrattat, älskat, längtat
och byggt sig en alldeles egen
plats på jorden.
Generationer av viljekraft
och drömmar

Tid för eftertanke;

Varifrån och varthän?

Några fler historier från boken
 ”De bästa Norrbottens historierna”.

HAN JER OPPETI

En pitebo hade rest till Australien och lät inte höra av sig på många år. Småningom kom ett meddelande till anhöriga att han blivit uppäten av kannibaler. En anförvant gick då till prästen för att anmäla dödsfallet. — Var är han begravnen? frågade prästen. — It jer han begruvi, hån jer oppeti.

- Inte är han begravd, han är uppäten.

RASTECKEN

En kattunge hade kommit in i en hönsbur. Äldre herre såg det och frågade en liten gosse som stod bredvid: — Vad är det där för en kyckling? — Hä jär än kaat! — Det är en katt. — Nej, men inte brukar väl kattor vara i bur? — Jää, all kycklinga som hafva råampen, hä jär katten!

Ja, alla kycklingar som har svans, de är kattor.

STOR SLOK

En sakkörare N. N i Pitebygden processade med alla han kom i beröring, och slutligen hade han bara ovänner i sin hemby. Några av byamännen försökte att få domaren att förbjuda N. N. att uppträda inför rätta, men domaren ville ha en skriftlig framställning från hela byn. Det blev byastämman och enligt protokollet gjordes ungefär följande uttalande, (i verkligheten var det något värre), vilket tillställdes domaren:

”Byastämman beslutade förklara att N. N är den största slok och skit som någonsin funnits i X-byn”.

Domaren som inte var riktigt nöjd med formuleringen, ville ha en ny skrivelse, och det blev stämman igen. Men byamännen var karlar som ansåg sig böra stå vid sina ord, bättre karaktäristik skulle för övrigt ingen kunna ge, och det nya uttalande som gjordes och som sedan tillställdes domaren lydde:

”Byastämman beslutade enhälligt förklara att N. N. är den största slok och skit som någonsin funnits i X-byn”.

N. N blev förbjuden att uppträda som sakkörare inför rätten.

PARFYRMERAT

Under prostens H-s dagar besöktes ofta kyrkan i Öjebyn av stadsbor, vilka hade starkt doftande parfym, och det var en lukt som inte föll Danelsmor i smaken.

Efter ett större missionsmöte utbrast hon:

— Ja, i ha väddre, å än Danel ha väddre, män hä går et väder ut stassbåon!

VILKEN DOFT

En gumma som satt och luktade på en syréblomma, yttrade:

— Vo hä ändå lukt godt bårte dessa blommon! Män vo lukte bårte åss, vä, som vara mäir än blommen. Vo spreid vä för än doft.

MORRHAR

— I skull bra djärnom vele veta vo hä betoid, att na som åll karan, som häfva muntaschen sej ut som e hadd kume maln utei döm. Hä jär båra än liten tofs under nesan kwar, som nager morrhår. Å hä jär då et ondålit, om döm bure å morr, då mannens prydnad drag å.

- Jag skulle bra gärna vilja veta vad det betyder, att nästan alla karlar, som har mustasch ser ut som det hade kommit mal i dem. Det är bara en liten tofs under näsan kvar, som några morrhår. Och det är då inte underligt, om de börjar att morra, då mannens prydnad drar iväg.

På tal om lukt.....

Ja, jag har vädrat, och Daniel har vädrat, men det går inte att vädra ut stadsbor.

Vad det ändå luktar gott från dessa blommor! Men vad luktar det av oss, vi, som är mer än blommor. Vad sprider vi för en doft.

Hur mycket historia kan det rymmas i en bild?

Till vänster Carl Wiktor Boqvist (1867-1934) med hustrun Alma född Lundberg (1871-1955) med dottern Amanda (1898-1908) i famnen. Framför Karl Leo, (1895-1919) och dottern Anna (1891-1974).

Men vilka är de övriga?? Är det någon som vet?

Kortet bör vara taget omkring år 1900, om man tänker på barnens ålder.

Damen i ljusare blus i mitten, kan det vara Gustafva, CWs mor ?

Kortets ägare: Kurt Jarvelius Nystrand.

Familjen Boqvist bodde tidigare på gården där nu Kurt och Inger Jarvelius bor i Nystrand. Det finns en del att läsa om familjen i "Nystrandsboken" eller "Mellan Kvällsberget och Piteälven" som boken heter.

Jag har valt att stava Boqvist med q eftersom det står så genomgående i kyrkböckerna.

Enligt kyrkboken är Carl Wiktor Boqvist född i Stockfors (1867-1934), där föräldrarna bodde.

Föräldrarna till C W, var **Johan Petter** född 1840-06-19 (enl. föd.boken) i Ahlträsk, Överluleå. Efter en hel del drängjobb i Ahle, Ahlvik och Bjurträsk bland annat, kom Johan Petter till Byn och gifte sej i september 1862 med Gustafva Jonsdotter (1840-1920) från Byn.

Tydligen arbetade Johan Petter vid sågen i Stockfors. När Carl Wiktor föddes står det i födelse-notisen: födelseort Stockfors såg.

Johan Petter och Gustafva fick 7 barn: Isak Johan (1862-1879), Gustafva Serafia (1865-1872), Carl Wiktor (1867-1934), Emma Johanna (1870-1932), Gustaf Adolf (1873-1895), Frans Oskar (1876-1892), Serafia (1880-1949).

Första barnet Isak Johan var född på Byn, följande fyra är födda i Stockfors och de två sista, Frans Oskar som dog när han bara var 16 år, han var född i Nystrand liksom Serafia.

Serafia var gift två gånger i Trångfors. 1.a giftet år 1899 med Nils Johan Berglund (1869-1920), Andra giftet år 1946 med Frans Gustaf Lundberg (1874-1954).

Karl Leo, (son till CW och Alma)
Hildur Johanna Boqvist

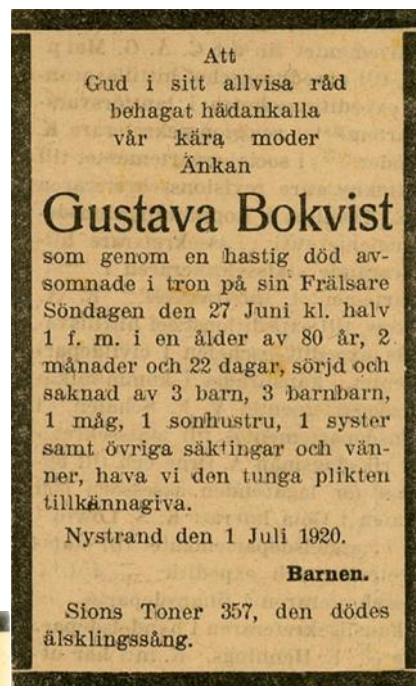
Karl Leo och Hildurs son avled
knappt ett halvt år efter fadern.

Hildurs föräldrar var Carl Johan
Sundström (1865-1916) och
Emma Johanna Karlsdotter
(1876-1940)

Hildur avled i Älvsbyn 1988 i en
ålder av 94 år

Mor Alma (änkan efter Carl Viktor)
(1871-1955)
och dottern Anna (1891-1974), Boqvist.

Johan Petters hustru Gustava
uppnådde en hög ålder 80
år.

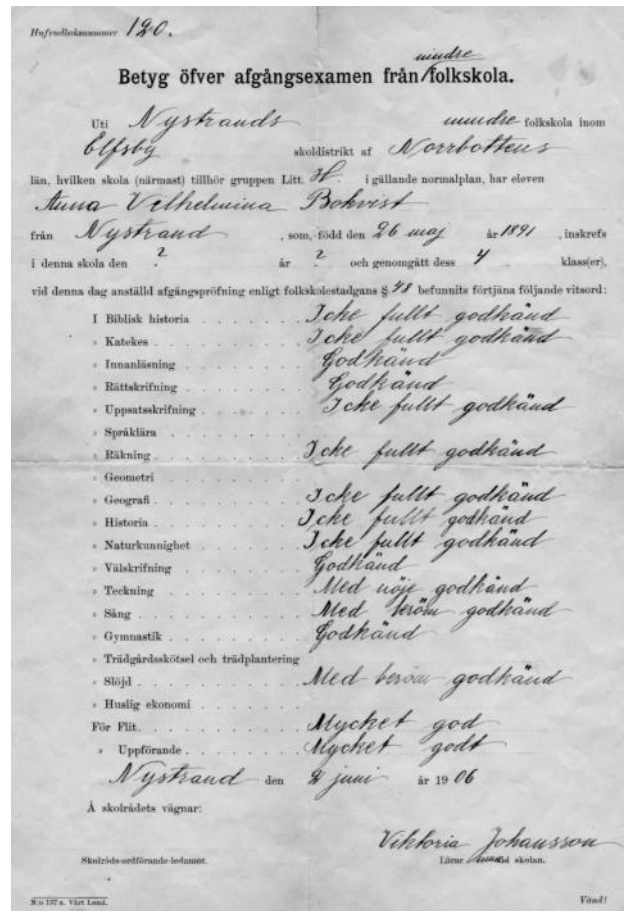
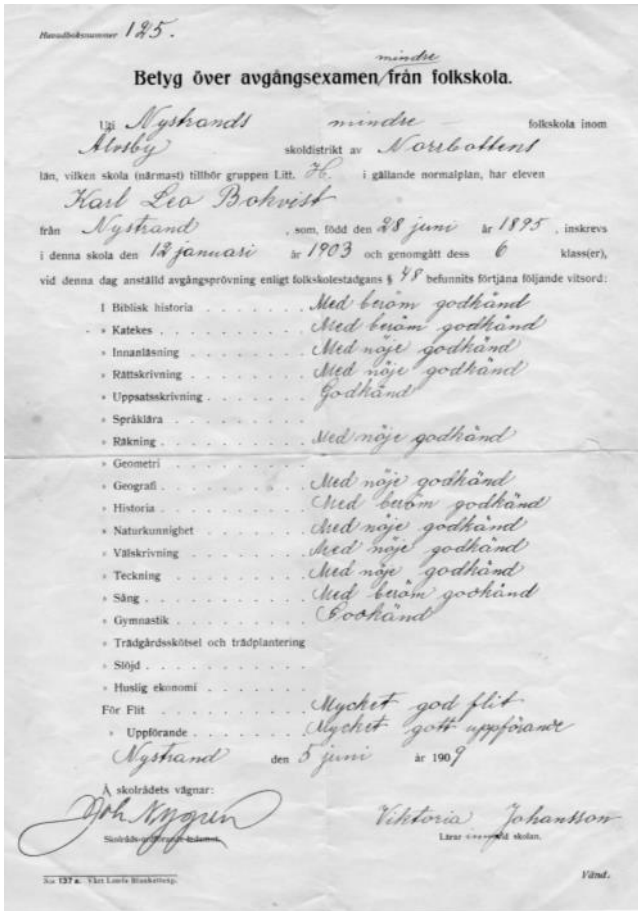
Gustava Jonsdotter var född i
Hällan, Älvsbyn, 1840. För-
äldrarna var: Jonas Jonson
(1809-1872) och Sara Mar-
gareta Pehrsson (1816-) båda från Byn.

Anna Vilhelmina Boqvist f. 1891-05-
26 i Nystrand.
Fotot finns på Forskarföreningens
hemsida.
Kortets ägare: Doris Olofsson.

Här exempel på betyg från grundskolan i början på 1900-talet. Dessa betyg fanns kvar efter familjen Bokvist.

Betygsgraderna äro
 för kunskaper och färdigheter:

Berömlig	= 3	Godkänd	= 1
Med utmärkt beröm godkänd	= 2½	Icke fullt godkänd	= ½
Med beröm godkänd	= 2	Underkänd	= 0
Med nöje godkänd	= 1½		

för uppförande:		för flit:	
Mycket gott	= 3	Mycket god	= 3
Gott	= 2	God	= 2
Mindre gott	= 1	Mindre god	= 1
Dåligt	= 0	Dålig	= 0

Brev från tolvårige Karl Bokvist till hans mor Alma Bokvist i Nystrand:

Örträsk den 12/9

16 februari. Jag glömde af att säga att det är mycket höga flygg. Nu får jag säga att vi ha premerera på Allehanda och der ha vi sett att det är sant att Ellen Stenman är död. Nu måste jag afkortta minna slarviga rader med mångga hälsningar från mig till min kärra mamma och mina kärra syskon. Adjö för denna gång.

Karl Bokvist

Brevet till höger har Kurt i sin ägo, det finns även i boken "Mellan Kvällsberget och Pitteälven".

Har renskrivit så exakt som jag kunnat:
 Örträsk den 12/9

Min Kärra mamma. Nu får jag sända er några rader för att låta er veta att vi lever bra och önskar er desamma goda. Vi har varit ute och täxtta idag. Jag beder att ni är snäl och skikar såglägaren med Helmer Nyberg han kommer hem och skal mönstras den 16 februari. Jag glömde af att säga att det är mycket höga flygg. Nu får jag säga att vi ha premerera på Allehanda och der ha vi sett att det är sant att Ellen Stenman är död.

Nu måste jag afkortta minna slarviga rader med mångga hälsningar från mig till min kärra mamma och mina kärra syskon. Adjö för denna gång.

Karl Bokvist

Inlägg angående Maja Larsson.

I förra Byabladet (Nr 27) var det en artikel om Maja Larsson, här har jag fått ett tillägg. Blir så glad när det kommer reflektioner på artiklar.

Angående Småskollärarinnan Maja Larsson så har jag också haft förmånen att ha henne som lärarinna i småskolan 1951-1953. Hon var lite sjuklig den tiden, så vi hade en vikarierande lärarinna en del av tiden, Elisabet Andersson, hon var ganska respektingivande, men nog var hon också bra och snäll.

Det har berättats att Maja innan hon skaffade bil körde motorcykel. Inte så vanligt med kvinnliga motorcyklister den tiden. Hon var mångsidig.

Maja brukade följa oss på isen på en tjärn vid Karl Öhlunds (Bergtjärn) eller på selet bredvid, där byggde hon en karusell åt oss.

Karusellen bestod av en grov stock eller påle som var borrarad ner genom isen och fått frysa fast där. Rakt över den en grov plankan eller liknande. Den var kortare i ena ändan där någon eller några drog upp farten. I den längre ändan fick andra åka runt, hade de skridskor på sej gick det ju lättare. Det var häftigt!

Nog är det väl en och annan som har ifrågasatt Majas undervisnings metoder och tyckt att de inte fick lära sig så mycket. Men faktum kvarstår att flera av hennes elever har lyckats bra senare i livet.

Exempel: Någon startade ett stort bageri i södra Sverige. En annan blev ekonomichef och tidvis VD för ett stort bolag. En annan blev rektor i en skola i mellan Sverige. Någon har blivit professor. En startade en fabrik för varmlufts ballonger och luftskepp i Canada.

Maja Larsson hade även träslöjden för pojkarna och åtminstone två av dem blev erkänt skickliga snickare senare i livet. (Inte illa alls) Självklart är att dessa människor har varit duktiga och

ambitiösa av födsel och ohejdad vana. Men gemensamt för dem alla är att de har fått sina första lärdomar i Granträsk skola av Maja Larsson.

Här ett tidningsurklipp från PT. Kvaliten är ju inte den bästa men typiskt aktivitet för Maja..

Det finns säkert fler exempel på de som lyckats bra i livet men detta är vad jag kommit ihåg i hastigheten.

Lars Lundgren.

Lärarinnan bjöd på luleåresa

Lärarinnan Maja Larsson, Granträsk, har bara några dagar, kvar innan hon avslutar en 42-årig lärarinnegärning i Granträsk, inom Älvsby landskommun. Hjäromdagen satte hon sina elever i sin bil och for till Luleå, där man hade en intressant dag med att bese alla de sevärdheter länets residensstad kan erbjuda, och det var, enligt elevernas sätt se, inte så litet.

Bilden till vänster har anknytning till Vesterlunds i Trollforsvisan. Isak Vesterlunds andra hustru Anna Augusta Boström (1866-1918) hade två döttrar före äktenskapet med Isak, nämligen Frida (1892-1989) och Fiken (1897-1952). Anna (1904-1990), Dagmar (1909-1978) och Nanny (1913-1973) är födda i äktenskapet med Isak. Fiken var gift med Oskar Pettersson i Granträsk.

Mer att läsa om systrarna i slutet på sidan 11.

*Systrarna Anna, Frida, Fiken, Nanny, och Dagmar.
Kortets ägare: Jan Öberg.*

1:a klass i Tvärån År 1957. Stående från vänster: Anita Vesterlund, ? Lena Johansson, Margareta Vesterlund. Sittande från v. ? Hällström, Dennis Stenberg, Kjell Engman

Kortets ägare: Helena Stenberg

*Skolklass 5B. År 1955 i Älvsbyn.
Längst till höger på 1:a raden: Sigbritt Andersson.*

Känner ni igen någon?

Hör av er till Gun.

Kortets ägare: Gösta Andersson

Skolklass från Älvsbyn. Nr 21 läraren Gunvor Nord,

Kortets ägare Helena Stenberg

*Styrelsen
Älvsbyns Forskarförening
önskar alla
en riktigt trevlig och avkopplande sommar*

Solnedgång över Arvidsträsk.

Kortets ägare: Jan Öberg.

*Älvsbyns
Forskarförening
www.alsbyforskarna.se*